

tidligere norske Udenrigsminister, Dr. jur. Ræstad har holdt et Foredrag i Norsk juridisk Forening den 19. Februar dette Aar, og dette Foredrag sluttede han med følgende Ord: „En Vedtagelse af Overenskomsten vil efter det, som forhen er sagt, indebære en Anerkendelse af dansk Soverænetet over hele Grønland, udsætte norske Borgere for at miste enhver Brugsrettighed paa Østgrønland, naar Overenskomsten efter Opsigelse falder bort, og svække vor Stilling juridisk og moralsk lige overfor Monopolordningen paa Vestgrønland.“

I Henhold til disse Oplysninger mener vi med Rette at kunne sige, at vi ikke ved denne Overenskomst paa nogen Maade hverken giver Afkald paa eller svækker vor Højhedsret over hele Grønland, men at vi hævder vore Rettigheder fuldt ud; og efter de Udtalelser, som den højtærede Udenrigsminister har fremsat fra denne Plads, gaar vi ud fra, at Regeringen ogsaa i Fremtiden vil hævde denne Højhedsret.

Jeg understregede med Glæde den Udtalelse, der faldt fra den højtærede Udenrigsminister ved Sagens første Behandling, at den stærke Modstand mod Overenskomsten vil have den Betydning, at den markerer et „hertil og ikke længere“. Den højtærede Udenrigsminister kan være forvisset om ikke alene at have Overenskomstens Modstandere bag sig, naar han hævder dette Standpunkt „hertil og ikke længere“, thi vi, som nu vil stemme for denne Overenskomst, ønsker i lige saa høj Grad at staa Vagt om dette Standpunkt; og dette har jeg ønsket at præcisere, ikke mindst under Hensyn til de Stemninger, som jeg ved, der rører sig paa Færøerne. Forholdet mellem Færøerne og det øvrige Danmark mener jeg ikke bør kunne paavirkes af denne Overenskomst. Vor Stilling til Færøerne kan jeg ikke give bedre Udtryk for end de Udtalelser, der blev fremsat af daværende Statsminister N. Neergaard ved Finanslovens første Behandling afvigte Efteraar, og jeg skal tillade mig her at henvise til dem. Disse Udtalelser staar vi ved. Den Programudtalelse, han da fremsatte, holder vi fast ved, og jeg mener ikke, at denne Overenskomst hverken vedrører eller rækker ved disse Udtalelser, som ganske vist var den tidligere Regerings Program, men som jeg tillader mig at haabe ogsaa svarer til den nuværende Regerings Opfattelse.

Et Punkt, om hvilket der ogsaa hersker Uenighed, er Spørgsmaalet om Over-

enskomstens Betydning for Eskimoerne. Her er Forholdet dette, at indtil 1921 har hele Østkysten ligget aaben for alle og enhver undtagen selve Angmagssalikstationen, hvor Sejladsen blev lukket 1894; og der har altsaa ikke været nogen som helst Beskyttelse for Eskimoerne paa Østkysten udenfor dette Sted. Vedtages nu Overenskomsten, bliver Eskimoerne fuldt beskyttet i det Distrikt, som bliver monopoliseret omkring Angmagssalik, og der bliver ligeledes givet fuld Beskyttelse for dem, der bosætter sig ved Scoresbysund, altsaa i hele Scoresbysunddistriktet, ligesom der ogsaa bliver Beskyttelse for de Eskimoer, der opholder sig paa Kysten Nord for Lindenovsfjord, d. v. s., der bliver Beskyttelse for den allerstørste Del af Beboerne paa Østkysten af Grønland. De Bestemmelser, som Danmark fastsætter til Værn for Eskimoerne, er Nordmændene æresforpligtede til at efterkomme i Henhold til denne Overenskomst. Det forekommer mig, at det dog maa siges at være en ganske betydelig Forbedring. Tilbage bliver kun Spørgsmaalet om de Eskimoer, der opholder sig paa Strækningen mellem Angmagssalikdistriktets Sydgrænse og den store Bræ omkring 62de Breddegrad. For disse Eskimoer sker der ingen direkte Forandring, de har hidtil, som jeg sagde, ingen Beskyttelse haft, og de har heller ingen behøvet, thi der har aldrig været Nordmænd i Land paa denne Kyst. Hvis Overenskomsten nu vedtages, er der heller ingen Grund til at tro, at der fra Nordmændenes Side vil blive gjort særlige Anstrengelser for at sætte sig fast der, thi de vil hverken have økonomisk eller national Fordel deraf.

Altsaa, sammenlignet med de hidtidige Forhold er Overenskomsten absolut til Gavn for Eskimoerne. Men naturligvis maa man ogsaa spørge: Hvorledes vil Stillingen blive, hvis Overenskomsten ikke kommer i Stand? Hvis Overenskomsten bliver forkastet, vil Norge hævde sit principale Standpunkt, at hele Østgrønland Nord for Lindenovsfjorden undtagen selve Angmagssalikstationen er Ingenmandsland, men det vil sige, at Nordmændene, ikke alene Privatfolk, men ogsaa den norske Stat, mener at have Ret til overalt at anlægge Stationer, ikke alene Fangststationer, men ogsaa Handelsstationer og Kolonier, tage Grund i Besiddelse, i det hele taget gøre ganske, som de vil. I saa Fald vil Eskimoerne virkelig kunne siges at blive prisgivet, thi saaledes som denne Sag har udviklet sig, vil Oprettelsen af Stationer